ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТАТЕЙ МАГІСТРІВ

Частина 2

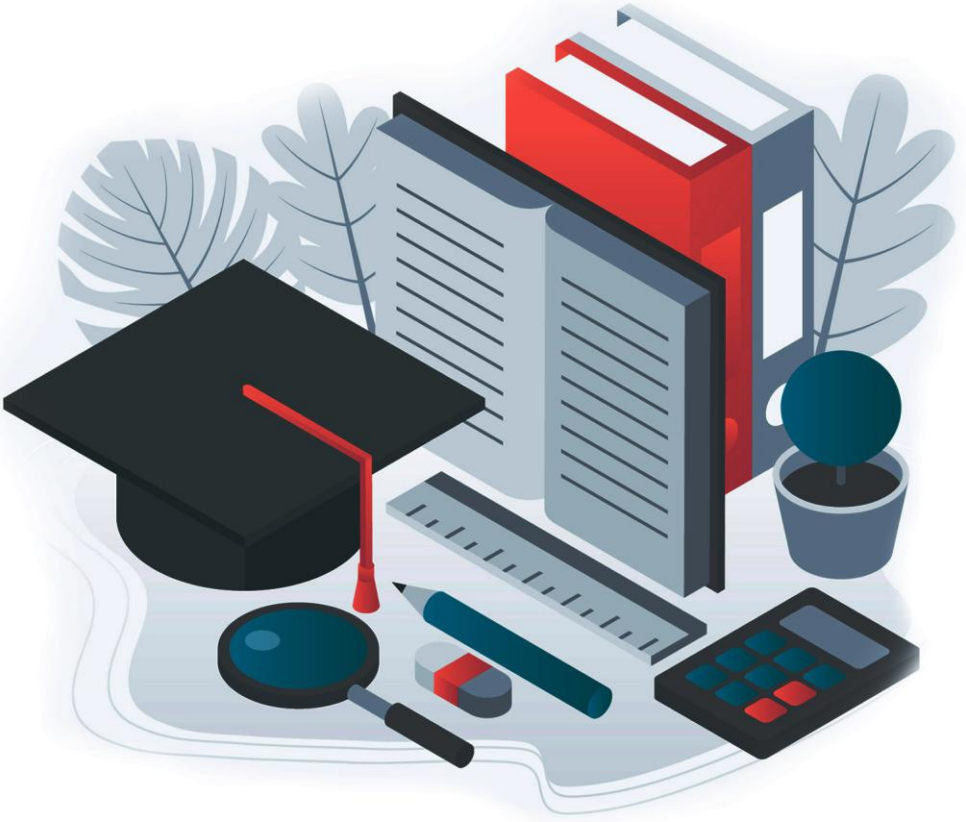

Полтава
2021

Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
(ПУЕТ)

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТАТЕЙ МАГІСТРІВ

Частина 2

Полтава
ПУЕТ
2021

УДК 339.1+640+664+37+657+005+004+80(062.552)
З-41

Друкується відповідно до Наказу по університету № 140-Н від 25 серпня 2021 р.

Редакційна колегія:

Головний редактор – ***О. О. Нестуля,*** д. і. н., професор, ректор Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (ПУЕТ).
Заступник головного редактора – ***О. В. Манжура,*** д. е. н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи ПУЕТ.
Відповідальний секретар – ***Н. М. Бобух,*** д. філол. н., професор, завідувач кафедри української, іноземних мов та перекладу ПУЕТ.

Відповідальний редактор:

А. С. Ткаченко, к. т. н., директор Навчально-наукового інституту денної освіти ПУЕТ.

Члени редакційної колегії:

Л. М. Шимановська-Діанич, д. е. н., професор, завідувач кафедри менеджменту ПУЕТ;
Т. В. Оніпко, д. і. н., професор, завідувач сектору документознавства та інформаційної діяльності в економічних системах кафедри менеджменту ПУЕТ;
Л. С. Франко, ст. викладач, завідувач кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин ПУЕТ;
М. Є. Рогоза, д. е. н., професор, завідувач кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем ПУЕТ;
Т. А. Костишина, д. е. н., професор, завідувач кафедри управління персоналом, економіки праці та економічної теорії ПУЕТ;
Г. В. Лаврик, д. ю. н., професор, завідувач кафедри правознавства ПУЕТ;
Н. М. Бобух, д. філол. н., професор, завідувач кафедри української, іноземних мов та перекладу ПУЕТ;
О. В. Ольховська, к. ф.-м. н., завідувач кафедри комп'ютерних наук та інформаційних технологій ПУЕТ;
О. В. Яріш, к. е. н., доцент, завідувач кафедри фінансів та банківської справи ПУЕТ;
А. І. Мілька, к. е. н., доцент, завідувач кафедри бухгалтерського обліку і аудиту ПУЕТ;
Н. В. Карпенко, д. е. н., професор, завідувач кафедри маркетингу ПУЕТ;
Г. О. Бірта, д. с.-г. н., професор, завідувач кафедри товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи ПУЕТ;
Г. П. Хомич, д. т. н., професор, завідувач кафедри технологій харчових виробництв і ресторанного господарства ПУЕТ;
Т. В. Капліна, д. т. н., професор, завідувач кафедри готельно-ресторанної та курортної справи ПУЕТ;
Г. П. Скляр, д. е. н., професор, завідувач кафедри туристичного та готельного бізнесу ПУЕТ;
І. М. Петренко, д. і. н., професор, завідувач кафедри педагогіки та суспільних наук ПУЕТ.

Збірник наукових статей магістрів. Навчально-науковий
З-41 інститут денної освіти : у 2 ч. – Полтава : ПУЕТ, 2021. – Ч. 2. – 310 с.

ISBN 978-966-184-417-8

У збірнику представлено результати наукових досліджень магістрів спеціальностей: Підприємництво, торгівля та біржова діяльність; Готельно-ресторанна справа; Харчові технології; Освітні педагогічні науки; Облік і оподаткування; Менеджмент; Інформаційна, бібліотечна та архівна справа; Публічне управління та адміністрування; Комп'ютерні науки; Філологія; Фінанси, банківська справа та страхування; Економіка; Підприємництво, торгівля та біржова діяльність; «Товарознавство та експертиза в митній справі»; Маркетинг.

УДК 339.1+640+664+37+657+005+004+80(062.552)

Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.

За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.
Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу ПУЕТ заборонено

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», 2021

ISBN 978-966-184-417-8

4. Насонова О. С. Особенности перевода рекламных текстов по туризму / Насонова О. С. – 2013. – № 7-1. – С. 79–82.
5. Golden Tours [Електронний ресурс]. – URL: https://www.goldentours.com/ – Назва з екрана.
6. Hays Travel [Електронний ресурс]. – URL: http://www.hayscruise.co.uk/ – Назва з екрана.
7. Rough Guides [Електронний ресурс]. – URL: https://www.roughguides.com/ – Назва з екрана.

УДК 81'255:81'322]:044

АВТОМАТИЗОВАНІ СИСТЕМИ ПЕРЕКЛАДУ ЯК ПРОГРАМНИЙ ДОДАТОК ДЛЯ ОПТИМІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ ПЕРЕКЛАДУ

І. Ю. Картіна, *магістр спеціальності Філологія освітня програма «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»*
Н. С. Сухачова, *к. філол. н., доцент – науковий керівник*

Анотація. У статті здійснено аналіз сучасних популярних автоматизованих систем перекладу; досліджено найважливіші аспекти програм комп'ютерного перекладу; виявлено найзручніші з них та проведено порівнянний їх аналіз. Результати дають читачеві уявлення, яка програма зручніша у використанні.

Ключові слова: CAT-система, пам'ять перекладу (ПП), машинний переклад (МП), автоматизований переклад (АП).

Abstract. The article considers the analysis of modern popular automated translation systems. The article explores the most important aspects of computer translation programs. The most convenient of them was identified and their comparative analysis was performed. The results give the reader an idea of which program is easier to use.

Keywords: Computer-Assisted Translation system, CAT, translation memories, machine translation.

Постановка проблеми. Сьогодні інформаційні технології стрімко розвиваються і багато в чому замінюють реальний світ. У світі перекладу це також відбувається в результаті того, що

з'являються нові програми і веб-ресурси, які дозволяють удосконалювати автоматичний переклад текстів. Однак, ці інструменти все ж далекі від досконалості, і поки вони не стануть ідеальними, кращий ресурс, який може використовувати перекладач, – це автоматизовані системи комп'ютерного перекладу. Маємо на меті визначити, що пропонує кожна з цих автоматизованих систем комп'ютерного перекладу, і зрозуміти, яка ж з них буде найефективнішою для роботи перекладача. Крім того, проаналізуємо ці системи.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Дослідженням автоматизованих систем перекладу займалися багато науковців-лінгвістів і перекладачів, зокрема А. С. Ольховська, Л. С. Іващкевич, В. Д. Ігнатенко, А. В. Красуля, М. В. Туреччина та інші. Однак, не зважаючи на це, проблема неудосконаленості автоматизованих систем перекладу, залишається актуальною й донині.

Формулювання мети. Метою статті є аналіз різних типів CAT-систем у сфері перекладу. Для досягнення поставленої мети передбачено ряд завдань: визначити передумови використання технології штучного інтелекту; порівняти та проаналізувати автоматизовані системи; визначити особливості системи CAT у сфері навчання перекладу. Матеріалами дослідження є характеристики системи перекладу CAT (Trados, OmegaT, Memsource).

Виклад основного матеріалу дослідження. Перші кроки до автоматизації перекладу здійснювалися ще в 1960-х роках, коли Франція, Німеччина, Італія, Бельгія, Нідерланди та Люксембург почали роботу над створенням загальної термінології під назвою Eurodicautom [1].

Існує два типи систем автоматизації перекладу: локальні та хмарні. Основна відмінність полягає в тому, де обчислюються й зберігаються дані: перші використовують пристрої користувача, другі – хмарне сховище.

Автоматизований переклад – це переклад текстів з використанням комп'ютерних технологій [1]. Від машинного перекладу (МП) він відрізняється тим, що весь процес перекладу здійснюється людиною, комп'ютер лише допомагає їй створити готовий

текст за менший час або з кращою якістю. Автоматизовані системи перекладу мають багато переваг. Однією з них є широкий спектр інструментів. Наприклад, інструменти комп'ютерного перекладу зазвичай мають перекладацьку пам'ять, яка зберігає попередні переклади для зручного використання під час роботи. База термінів також є невід'ємною частиною майже усіх сучасних автоматизованих систем перекладу, надаючи перекладачам можливість розробляти власні двомовні глосарії у своїх проектах.

Системи машинного перекладу можуть включати широкий спектр різних функцій. Деякі можуть працювати з різними типами документів, наприклад презентаціями Powerpoint без необхідності конвертувати текст в інший формат файлу. Інші надають доступ до онлайн термінологічних баз даних або допомагають перекладачеві краще керувати пам'яттю перекладів. Крім того, окремі з них базуються на програмному забезпеченні, а інші використовують хмарні сховища.

Багато агентств очікують, що перекладач буде обізнаним з роботою автоматизованих систем перекладу або матиме ліцензію принаймні на одну з програм.

Автоматизована система Trados є найпопулярнішою програмою на ринку перекладу. Вона має повне програмне забезпечення для перекладу, керування термінологією, редагування та оцінення якості перекладу. Доступні різні версії для перекладачів-фрілансерів, які мають річні або безстрокові ліцензії.

OmegaT є найпопулярнішою безкоштовною системою CAT [3]. Ця програма з відкритим кодом, яка пропонує повний спектр функцій і працює на Windows, Mac та Linux. Вона також поєднується з файлами Trados. OmegaT має широкий спектр можливостей: підбір неточних збігів, одночасну обробку проектів з великою кількістю файлів, одночасне використання декількох програм пам'яті перекладу, використання зовнішніх глосаріїв, підтримку різних форматів (XHTML та HTML, Microsoft Office 2007 XML, OpenOffice.org/StarOffice, XLIFF (Okapi), сумісність з іншими програмами автоматизованого перекладу [2].

Автоматизована система Memsource з'явилася на ринку зовсім недавно, але вже стала такою ж відомою як і Trados. Програма переважно платна, але є безкоштовна версія для особистого використання, однак у неї є певні обмеження. За її допомогою можна одночасно можна перекладати 2 файли. Це відмінний варіант для перекладачів, які шукають свою програму для роботи.

Проаналізуємо найпопулярніші автоматичні системи перекладу на наявні в них функції.

Таблиця 1 – Аналіз функцій

	Простота Використання	**Кількість мов перекладу одночасно**	**Наявність мобільного додатку**	**Виявлення помилки**	**Посібники для нових користувачів**
SDL Trados Studio 2021	Легко	1 або більше	Так	Ні	Так
OmegaT	Середня	1	Ні	Ні	Так
Memsource	Легко	1 або більше	Так	Ні	Так

Як видно з табл. 1, жодна з програм не поступається одна одній. З одного боку, ми бачимо, наскільки легко використовувати й освоїти більшість цих програм, за винятком OmegaT, яка ще й коштує значно дорожче. Крім того, в автоматизованих систем перекладу OmegaT відсутня опція попереднього перекладу, на відміну від програми Trados.

Слід додати ще одну перевагу автоматизованих систем перекладу: на сайті розробників цих програм користувачі можуть знайти навчальні посібники та відеоуроки, які стануть у нагоді початківцям.

Автоматизовані системи перекладу Trados та OmegaT постійно оновлюються та модернізуються, що сприяє їх популярності серед користувачів.

Висновки. Отже, в результаті аналізу автоматизованих систем перекладу можна зробити висновок, що ці системи значно полегшуються роботу перекладачам, прискорюючи та скорочуючи процес перекладу

Список використаних джерел

1. Bowker L. Computer-Aided Translation Technology: A Practical Introduction. University of Ottawa Press, 2002. – 220 p.
2. Tabor, J. (2013). CAT Tool Use by Translators: What Are They Using?. [Електронний ресурс]. – URL: https://prozcomblog.com/2013/03/28/cat-tool-use-by-translators-what-are-theyusing/ – Назва з екрана.
3. Walker A. SDL Trados Studio – A Practical Guide. Birmingham : Packt Publishing Ltd, 2014.196 p.
4. What is Translation Memory? [Електронний ресурс]. – URL: http://www.translationzone.com/ solutions/translation-memory/ – Назва з екрана.

УДК 81’37:[811:111:33]

СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЕКОНОМІЧНИХ ТЕРМІНІВ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ ПЕРЕКЛАДУ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ НА МАТЕРІАЛАХ ЖУРНАЛУ «THE ECONOMIST»

В. М. Кісіль, *магістр спеціальності Філологія освітня програма «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»*

В. Л. Іщенко, *к. філол. н., доцент – науковий керівник*

Анотація. Стаття присвячена виявленню та аналізу особливостей текстів зі сфери економіки та бізнесу на матеріалах журналу «The Economist». Досліджено специфічні риси текстів економічної тематики. Класифіковані терміни і стійкі вирази, виявлені в текстах економічної тематики за допомогою методу суцільної вибірки мовного матеріалу; також класифіковані способи їх перекладу на українську мову. Проведено порівняльний аналіз перекладів термінів і кліше на українську мову з оригінальної англійської мови. Вироблені і впорядковані стратегії передачі змісту англомовних текстів економічної тематики.